

Ημερ/νία:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ_ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ - ΕΝΟΤΗΤΑ 38 Ο μικρασιατικός πόλεμος (1919-1922)

Η ελληνική διοίκηση της Μικράς Ασίας

- Η ελληνική διοίκηση εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη παράλληλα με την απόβαση του ελληνικού στρατού.
- Ύπατος αρμοστής ορίστηκε ο Αριστείδης Στεργιάδης, η πολιτική του οποίου προκάλεσε αντιδράσεις μεταξύ των Ελλήνων.
- Οι ελληνικές αρχές επιτέλεσαν σημαντικό έργο στην οικονομία, στην εκπαίδευση, στην υγεία και στην επανεγκατάσταση των προσφύγων.

Οι επιχειρήσεις του ελληνικού στρατού έως το καλοκαίρι του 1920.

- Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε τα εδάφη για τα οποία είχε εντολή.
- Ο Βενιζέλος πήρε από το συνέδριο του Παρισιού άδεια επέκτασης της ελληνικής ζώνης κατοχής και έτσι ο ελληνικός στρατός κατέλαβε την Α. Θράκη και προέλασε σε βάθος 100-150 χλμ. στη Μικρά Ασία.

Η απόρριψη της συνθήκης των Σεβρών από το τουρκικό κίνημα αντίστασης

Ο Κεμάλ απέρριψε τη συνθήκη και οι σύμμαχοι άρχισαν να επιφυλάσσονται για την ελληνική παρουσία στη Μ. Ασία.

Οι εκλογές του 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου

Το οξυμένο πολιτικό κλίμα:

- Δολοφονική απόπειρα κατά του Βενιζέλου στο Παρίσι.
- Δολοφονία του αντιβενιζελικού Ίωνα Δραγούμη στην Αθήνα.

Οι εκλογές:

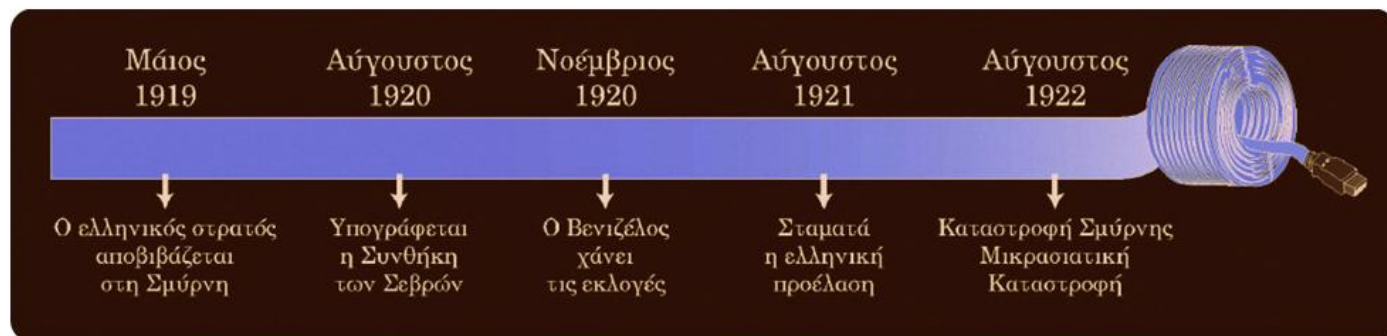
- Ο Βενιζέλος προκήρυξε εκλογές αμέσως μετά την επιτυχία των Σεβρών.
- Απέναντι στο Βενιζέλο σχηματίστηκε μια αντιβενιζελική συμμαχία με ηγέτη το Δημήτριο Γούναρη που υποσχόταν τον τερματισμό του πολέμου.
- Ο αιφνίδιος θάνατος του Αλέξανδρου, που εκτελούσε χρέη βασιλιά, έδωσε στις εκλογές μορφή δημοψηφίσματος για την επιστροφή ή όχι του Κωνσταντίνου στην Ελλάδα.
- Οι εκλογές έγιναν τελικά το Νοέμβριο του 1920 και ο Βενιζέλος ηττήθηκε. **??Γιατί;**
- Η φιλοβασιλική κυβέρνηση οργάνωσε δημοψήφισμα και ο Κωνσταντίνος επανήλθε το Δεκ. του 1920.

Διπλωματικές επιτυχίες του τουρκικού κινήματος αντίστασης

- Οι Δυνάμεις χρησιμοποίησαν ως πρόσχημα την επιστροφή του Κωνσταντίνου προκειμένου να αλλάξουν τη στάση τους απέναντι στην Ελλάδα. **?? Πώς το δικαιολογείτε αυτό;**
- Διπλωματικές κινήσεις του Κεμάλ:
 - συμφωνία συνεργασίας με τη Σοβιετική Ένωση (Μάρτ. 1921),
 - συμφωνίες με Γαλλία (Μάρτ. & Οκτ. 1921) και Ιταλία (Μάρτ. 1921).
- Οι ελληνικές δυνάμεις είχαν πλέον μόνο την αγγλική υποστήριξη αλλά και αυτή σε διπλωματικό επίπεδο.

Οι εξελίξεις έως τον Αύγουστο του 1922

- Η κυβέρνηση και ο Κωνσταντίνος αποφάσισαν να συνεχίσουν τον πόλεμο.
- Επίθεση του ελληνικού στρατού το καλοκαίρι του 1921 μέχρι το Σαγγάριο → ισχυρή αντίσταση των Τούρκων → υποχώρηση στη γραμμή Εσκή Σεχίρ-Κιουτάχεια-Αφιόν Καραχισάρ.
- Ο Κεμάλ, ενισχυμένος πλέον, εμφανιζόταν αδιάλλακτος.
- Στην Αθήνα ενισχύονταν οι αντιπολιτευτικές φωνές και οξυνόταν η οικονομική κρίση.
- Στις 13 Αυγ. 1922 εκδηλώθηκε η τουρκική αντεπίθεση, η ελληνική άμυνα κατέρρευσε και ο μικρασιατικός ελληνισμός πήρε το δρόμο της προσφυγιάς.

Ιστοσελίδα:

<http://istgym.pblogs.gr/2012/03/enothta-38h-o-mikrasiatikos-polemos-1919-1922.html>

■ Ποιοι παράγοντες οδήγησαν στην ήττα και την καταστροφή του μικρασιατικού ελληνισμού;

Πολιτικοί

Στρατιωτικοί

Διπλωματικοί

Διαβάστε τα δύο παρακάτω κείμενα και σχολιάστε!

Απόσπασμα από το βιβλίο "ΤΑ ΜΑΤΩΜΕΝΑ ΧΩΜΑΤΑ" της Διδούς Σωτηρίου:

"Το τούρκικο ιππικό περνούσε καμαρωτό από την παραλία. Κανείς δεν έβγαλε τσιμουδιά. Και τα μωρά κερώσανε. Μόνο μια πολύ ψιλή παιδική φωνούλα ρώτηξε:

"Τι θα μάς κάνουν οι Τούρκοι; Τι θα μας κάνουνε;"

Αυτή 'ταν ολουνών η αγωνία, μα κανείς δεν τήν εξεστόμιζε. Από μερικά μπαλκόνια ξένων σπιτιών ακούστηκαν αδύναμα παλαμάκια και «γιασασίν». Σαν τέλειωσε ή παρέλαση, έγινε νεκρική ησυχία. Η δικιά μας μαούνα ήταν η τελευταία απ' τις εξήντα και βρισκότανε σιμά στην ξηρά. Σε λίγο ακούστηκε τελάλης.

-Μπρε σεις, τι λέει;

-Λέει, νά βγει ο κόσμος και νά πάει στις δουλειές του δίχως νά φοβάται. Κανένας δε θα κακοπάθει.

-Μπορεί ή νίκη νά μερώνει τσ' ανθρώπους, είπε ή μάνα μου .

-Οι Μεγάλες Δυνάμεις δώκανε εντολή νά μην ανοίξει ρουθούνι χριστιανικό.

-Αυτή 'ναι ή αλήθεια. Φτάνει το αίμα. Τί τα γενιτσαριά θα 'χουμε;

-Τόσοι στόλοι! Τόσα βασιλικά για τα μάτια ηθαρρέψατε πως στέκουνε δω χάμου ;

Ο αδερφός μου ο Κώστας με πλησίασε όλο χαμόγελα και φουσκώνοντας σαν διάνος, μού 'πε ειρωνικά:

-Τί γνώμη έχεις τώρα, Μανωλάκη, για το χτήμα π' αγόρασα; Έκανα καλά ή με πέρασε κορόιδο ο μπάρμπα-Θόδωρος; Ήμουνά τόσο χαρούμενος πού θα του συγχωρούσα χίλιες τόσες κακοκεφαλιές κι άλλες τόσες ειρωνείες. Όλοι στη μαούνα γινήκαμε τώρα μιά παρέα. Βγάλαμε ό,τι φαγώσιμο είχαμε, παστά, αυγά, κονσέρβες. Αρχίσαμε τα τραταμέντα και τις τσιρεμόνιες. Ξάφνου, μέσα στη γενική χαρά, ακούστηκε μια φωνή κι ύστερα πολλές μαζί:

-Φωτιά! Φωτιά !

-Βάλαν φωτιά στη Σμύρνη!

Πεταχτήκαμε ορθοί. Κοκκινόμαυρες φλόγες τινάζονταν στον ουρανό, χοροπηδηχτές.

- Είναι κατά την Αρμενογειτονιά.

- Κατά κει φαίνεται νά 'ναι.

- Πάλι οι Αρμεναίοι θα τα πλερώσουνε!

-Αποκλείεται να κάψουνε ολόκληρη τη Σμύρνη. Ποιό συμφέρον έχουνε;

Αφού έγινε πια δική τους... Ποιο συμφέρον είχαμε μεις που καίγαμε τα τουρκοχώρια στην υποχώρηση; Η φωτιά απλωνόταν παντού. Ντουμάνιασε ο ουρανός. Μαύρα σύγνεφα ανηφορίζανε και μπερδευότανε το 'να με τ' άλλο. Κόσμος, εκατοντάδες χιλιάδες κόσμος, τρελός από φόβο, αρχίνησε νά τρέχει απ' όλα τα στενοσόκακα και τούς βερχανέδες και να ξεχύνεται στην παραλία σαν μαύρο ποτάμι.

-Σφαγή ! Σφαγή !

-Παναγιά, βοήθα!

-Προφτάστε. Σώστε μας!

Η μάζα πυκνώνει, δεν ξεχωρίζεις ανθρώπους, μα ένα μαύρο ποτάμι που κουνιέται πέρα δώθε απελπισμένα, δίχως να μπορεί να σταθεί ούτε να προχωρήσει. Μπρος θάλασσα, πίσω φωτιά και σφαγή! Ένας αχός κατρακυλάει από τα βάθη της πολιτείας και σπέρνει τον πανικό.

-Τούρκοι!

-Τσέτες... Μας σφάζουνε!

Η θάλασσα δεν είναι πια εμπόδιο. Χιλιάδες άνθρωποι πέφτουνε και πνίγονται. Τα κορμιά σκεπάζουνε τα νερά σαν νά 'ναι μύλος. Οι δρόμοι γεμίζουνε κι αδειάζουνε και ξαναγεμίζουνε. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά ποδοπατιούνται, στριμώχνονται, λιποθυμούνε, ξεψυχούνε. Τούς τρελαίνουν οι χαντζάρες, οι ξιφολόγχες, οι σφαίρες των τσέτηδων!

-Βούρ, κεραταλάρ!

Το βράδυ το μονοφώνι κορυφώνεται. Η σφαγή δε σταματά. Μόνο όταν τα πλοία ρίχνουνε προβολείς γίνεται μια πρόσκαιρη ησυχία. Μερικοί που καταφέρανε να φτάσουνε ζωντανοί ίσαμε τη μαούνα, μας ιστορούνε το τι γίνεται όξω, στις γειτονιές. Οι τσέτες του Μπεχλιβάν και οι στρατιώτες τού Νουρεντίν τρώνε ανθρώπινο κρέας. Σπάζουνε, πλιατσικολογούνε σπίτια και μαγαζιά.

Όπου βρούνε ζωντανούς, τούς τραβούνε όξω και τούς βασανίζουνε. Σταυρώνουνε παπάδες στις εκκλησιές, ξαπλώνουνε μισοπεθαμένα κορίτσια κι αγόρια πάνω στις 'Αγιες Τράπεζες και τ' ατιμάζουνε. Απ' τον Αι-Κωνσταντίνο και το Ταραγάτς ίσαμε το Μπαλτσόβα το τούρκικο μαχαίρι θερίζει.

Αχ, γκρέμισε ο κόσμος μας! Γκρέμισε ή Σμύρνη μας! Γκρέμισε ή ζωή μας! Η καρδιά, τρομαγμένο πουλί, δεν ξέρει πού να κρυφτεί. Ο τρόμος, ένας ανελέητος καταλυτής άδραξε στα νύχια του κείνο το πλήθος και το αλάλιασε. Ο τρόμος ξεπερνάει το θάνατο. Δε φοβάσαι το θάνατο, φοβάσαι τον τρόπο.

Ο τρόμος έχει τώρα το πρόσταγμα. Τσαλαπατά την ανθρωπιά. Αρχίζει από το ρούχο και φτάνει ίσαμε την καρδιά. Λέει: Γονάτισε, γκιαούρη ! Και γονατίζει. Ξεγυμνώσου Και ξεγυμνώνεται. Άνοιξε τα σκέλια σου! Και τ' ανοίγει. Χόρεψε! Και χορεύει. Φτύσε την τιμή σου και την πατρίδα σου! Και φτύνει. Απαρνήσου την πίστη σου! Και την απαρνιέται.

Αχ ο τρόμος! Όποια γλώσσα κι αν μιλάς, λόγια δε θα βρεις να τότε περιγράψεις Τι κάνουν, λοιπόν, οι προστάτες μας; Τι κάνουν οι ναυάρχοι με τα χρυσά σιρίτια, οι διπλωμάτες κι οι πρόξενοι τής Αντάντ! Στήσανε κινηματογραφικές μηχανές στα καράβια τους και τραβούσανε ταινίες τη σφαγή και τον ξολοθρεμό μας! Μέσα στα πολεμικά οι μπάντες τους παίζανε εμβατήρια και τραγούδια τής χαράς για να μη φτάνουν ίσαμε τ' αφτιά των πληρωμάτων οι κραυγές της οδύνης και οι επικλήσεις του κόσμου. Και να ξέρει κανείς πώς μια, μόνο μια κανονιά, μια διαταγή, έφτανε για να διαλύσει όλα κείνα τα μαινόμενα στίφη. Κι η κανονιά δε ρίχτηκε κι η εντολή δε δόθηκε!"

Άρθρο στην εφημερίδα Νιου Γιρκ Τάϊμς - 9 Οκτωβρίου του 1922:

ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΙΣ ΦΡΙΚΑΛΕΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΣΜΥΡΝΗ

Η Δρ. Έστερ Λάβτζοϊ, μια αυτόπτης μάρτυς, μιλάει για τρομερές σκηνές στην προκυμαία.

ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΗΡΗΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΗΣ ΣΤΑΣΗΣ

Δηλώνει ότι είναι ένα έγκλημα να μην διαθέτει η παγκόσμια κοινότητα τα μέσα για να αποτρέπει τέτοια αίσχη.

Παρίσι, 8 Οκτωβρίου. Μια αποτρόπαιη εικόνα της βανυσοτήτας των Τούρκων κατά τον εξαναγκασμό της εκκένωσης των Ελλήνων και των Αρμενίων από την Σμύρνη, περιγράφεται από την Δρ. Έστερ Λάβτζοϊ, μια αυτόπτη μάρτυρα, που έφτασε στο Παρίσι σήμερα το πρωί. Η Δρ. Λάβτζοϊ, είναι πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου των Αμερικανικών Γυναικείων Νοσοκομείων και πρόεδρος της Διεθνούς Οργάνωσης Γυναικών Ιατρών. Βρισκόταν στην Γενεύη, παρευρισκόμενη στο συνέδριο του προαναφερθέντος οργανισμού όταν ξεκίνησε η πυρκαγιά της Σμύρνης και απεστάλη εκεί αμέσως από τα Αμερικανικά Γυναικεία Νοσοκομεία.

Η Δρ. Λάβτζοϊ αρνήθηκε να συζητήσει τα αίτια για τα δεινά της Σμύρνης, περιοριζόμενη μόνο στην περιγραφή των φρικαλεοτήτων τις οποίες είδε με τα μάτια της ως αυτόπτης μάρτυς.

"Ήμουν η πρώτη γυναίκα του Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού που πήγε στην Γαλλία", είπε "αλλά αυτά που είδα εκεί κατά την περίοδο του μεγάλου πολέμου μοιάζουν με γιορτή αγάπης σε σύγκριση με τις φρικαλεότητες της Σμύρνης. Όταν έφτασα στην Σμύρνη είχαν συγκεντρωθεί στην προκυμαία 250.000 άνθρωποι - εξαθλιωμένοι, που υπέφεραν και ούρλιαζαν - με δαρμένες γυναίκες με ρούχα ξεσκισμένα, με σκορπισμένες οικογένειες και όλους να έχουν ληστευθεί."

"Γνωρίζοντας ότι οι ζωές τους εξαρτώνταν από την διαφυγή πριν τις 30 Σεπτεμβρίου, τα πλήθη παρέμεναν συγκεντρωμένα κατά μήκος της προκυμαίας - τόσο συνωστισμένα που δεν υπήρχε χώρος για να ξαπλώσουν. Οι συνθήκες υγιεινής ήταν άθλιες."

"Τα τρία τέταρτα του πλήθους ήταν γυναίκες και παιδιά, και δεν είχα ξαναδεί ποτέ τόσες πολλές έγγυες γυναίκες. Φαινόταν η μια στις δύο γυναίκες να ήταν ετοιμόγεννη. Η φυγή και οι συνθήκες επέφεραν πολλές πρόωρες γεννήσεις, και πάνω στην προκυμαία, χωρίς στην ουσία χώρο να ξαπλώσουν και χωρίς βοήθεια, γεννιόταν τα περισσότερα παιδιά. Κατά την διάρκεια των 5 ημερών που βρισκόμουν εκεί συνέβησαν περισσότερα από 200 τέτοια περιστατικά."

"Ακόμα πιο σπαρακτικές, ήταν οι κραυγές των παιδιών που είχαν χάσει τις μητέρες τους, ή των μανάδων που είχαν χάσει τα παιδιά τους. Τους περιόριζαν κατά μήκος του φρουρούμενου περικλείστου χώρου, και δεν μπορούσαν να γυρίσουν για να βρουν εκείνους που είχαν χαθεί. Μανάδες με την δύναμη της τρέλας τους σκαρφάζωναν τους ατσάλινους φράχτες με ύψος 5 μέτρα και παρά τα κτυπήματα από τους υποκόπανους των όπλων αναζητούσαν τα παιδιά τους, που έτρεχαν εδώ κι εκεί ουρλιάζοντας σαν ζώα."

"Οι συνθήκες υπό τις οποίες αυτοί οι άνθρωποι έφταναν στα πλοία σε προκαλούσαν να αναρωτιέσαι εάν η διαφυγή ήταν καλύτερη από τον εκτοπισμό από τους Τούρκους. Ποτέ δεν ξανάγινε τόσο συστηματική ληστεία. Οι Τούρκοι στρατιώτες έψαχναν και λήστευαν τον κάθε πρόσφυγα. Ακόμα και ρουχισμός ή παπούτσια οποιασδήποτε αξίας αφαιρούνταν από τα σώματά τους."

"Για να ληστέψουν τους άνδρες χρησιμοποιούνταν μια άλλη μέθοδος. Τους άνδρες στρατεύσιμης ηλικίας, τους επέτρεπαν να περάσουν από όλα τα σημεία ελέγχου μέχρι το τελευταίο δωροδοκώντας. Στο τελευταίο σημείο ελέγχου τους επέστρεφαν πίσω για να εκτοπιστούν."

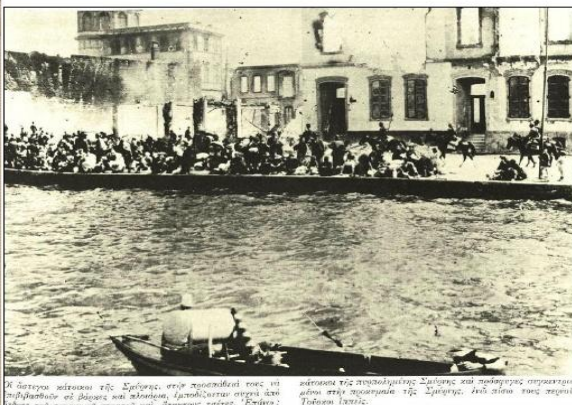
"Η ληστεία δεν γινόταν μόνο από στρατιώτες αλλά και από αξιωματικούς. Ήμουν μάρτυρας σε δύο εξώφθαλμα περιστατικά που έγιναν από αξιωματικούς που θα τους κατέτασσε στους τζέντλεμαν."

"Στις 28 Σεπτεμβρίου οι Τούρκοι έδιωξαν τα πλήθη από την προκυμαία, όπου οι προβολείς από τα συμμαχικά πολεμικά πλοία έπεφταν επάνω τους, στους παράδρομους. Όλη την νύχτα ακουγόταν κραυγές γυναικών και κοριτσιών και ανακοινώθηκε την επόμενη μέρα ότι πήραν πολλές σαν σκλάβες."

"Η φρίκη της Σμύρνης είναι πέρα από κάθε φαντασία και οποιαδήποτε δύναμη των λέξεων. Είναι ένα έγκλημα για το οποίο είναι υπεύθυνος ολόκληρος ο κόσμος εφόσον δεν έχει επινοήσει κάποιον τρόπο διαμέσου των πολιτισμένων εποχών, ώστε να αποτρέπονται τέτοιες διαταγές όπως για την εκκένωση μιας πόλης και τα μέσα με τα οποία επιτεύχθηκε. Αποτελεί έγκλημα ο κόσμος να μην επεμβαίνει λόγω μιας αίσθησης ουδετερότητας και να επιτρέπει αυτό το αίσχος εναντίον 200.000 γυναικών."

"Υπό τις διαταγές της τήρησης ουδετερότητας είδα την λέμβο από ένα Αμερικανικό πολεμικό πλοίο να μαζεύει δύο άρρενες πρόσφυγες που προσπαθούσαν να κολυπήσουν σε ένα εμπορικό πλοίο υπό τους πυροβολισμούς των Τούρκων και να τους επιστρέφει στα χέρια των Τούρκων στρατιωτών που τους περίμεναν στην παραλία για να αντιμετωπίσουν τον βέβαιο θάνατο. Και υπό τις διαταγές της τήρησης ουδετερότητας είδα στρατιώτες και αξιωματικούς να παραμένουν αμέτοχοι ενώ Τούρκοι στρατιώτες κτυπούσαν με τα τουφέκια τους γυναίκες που προσπαθούσαν να φτάσουν τα παιδιά τους που έκλαιγαν ακριβώς πίσω από τον φράχτη."

Η Σμύρνη, ημερομηνία της Σμύρνης, στην οποία οι πρόσφυγες, οι οποίοι είχαν φθάσει σε μικρά και μεσαία λιμνοχώρα, στέγασαν στην παραλία της Σμύρνης, από όπου τους περίμενε Τούρκοι στρατιώτες.